

Nők fóruma

Tegnap délelőtt Szegeden, a megyei tanácsban ülést tartott a Csongrád megyei Nótanács. Az ülésen részt vettek a megyei Nótanács mellett működő bizottságok tagjai is.

A tanácskozást Tóth Istvánné, a megyei nótanács titkára nyitotta meg. Siklós János, az MSZMP Csongrád megyei bizottságának titkára szölt az időszerű belpolitikai kérdésekről, majd Kluph Judit, a Magyar Nők Országos Tanácsának munkatársa a titkárság határozata alapján a nőmozgalom idei főbb feladatait ismertette. Tanczos Jánosné, a makói városi Nótanács elnöke, a helybeli Kossuth Tsz tagja a termelőszövetkezeti nőbizottságok, Farkas Józsefné, a szegedi textilművek szakszervezeti bizottságának titkára az ipari üzemekben működő nőbizottságok újszerű feladatairól, a saját munkaterületükön tapasztaltakról szölt felvilágosításban.

Mind az üzemekben, mind a termelőszövetkezetekben igen sok nő dolgozik, és az asszonyok azt várják a nőmozgalom aktivistáitól, hogy megfelelő választ adjanak a helyben adódó gazdasági kérdésekre, amelyek mind munkánkat, mind életkörülményeinkre kihatnak. De éppen a nőmozgalom sajátosságaiból adódik, hogy a gazdaságvezetés is számít a nőket képviselő testületek tevékenységére. Tehát tudatos nevelő munkát várnak; nap mint nap az asszonyok között kell lenniük az aktivistáknak, hogy segítsenek eligazodni a helyi gazdasági kérdésekben. A megyei Nótanács fontosnak tartja, hogy e munkára felkészítsék az aktívakat. E célú szolgálja az ideai munkaprogram is: a többi között a termelőszövetkezetekben dolgozó aktívák részére írásosként és városonként Nők fóruma címmel ankétokat rendeznek, amelyeken a tézistírvényt és az ebből adódó feladatokat beszélik meg. Városonként és Szegeden megszervezik a háziasszonyok konferenciáját is.

Szeged—Szabadka orvosi szimpozion

A légszömetszés mondhatni évezredek óta adott receptet az orvostudománynak a fulladásos halál leküzdésére. A mintegy kétezer éves legelső életmentő műtét a tracheotómia napjainkban a legkorszerűbb eszközökkel, eljárásokkal folyik. A szegedi kórház baleseti sebészeti osztálya nemrég új helyiséggel, az úgynevezett akut őrző szobával bővült, ahol hirtelen kialakult nehéz légzésben szenvedő súlyos sérülteket, betegeket kezelnek.

A kellő időpontban történő beavatkozáshoz, s ezek technikai kivitelezéséhez kíván segítséget nyújtani a Szeged m. j. Városi Tanács Kórházának és a szabadkai központi kórház orvosainak tegnap közös tudományos ülése Szegeden, a kórház Pulcz utcai klubtermében. A két kórház orvosainak együtműködése éppen egy esztendője folyik, s ezúttal első ízben rendeztek közös szimpoziont. A élénk érdeklődésre jellemző, hogy számos szegedi orvos vett részt a tanácskozáson; az ülés elnöki tisztét dr. Vathy István, a Fül-, Orr-, Gégegyógyászok Egyesületének főtitkára töltötte be. Ott volt dr. Szontagh Ferenc egyetemi tanár, a Szegedi Orvostudományi Egyetem dékánja, sőt a közreműködő szabadkai orvosokon kívül más jugoszláv or-

Húszéves egyezmény

Trybuna Ludu szerdai száma megemlékezik a háború utáni első lengyel-magyar kulturális egyezmény aláírásának 20. évfordulójáról. A húsz évvel ezelőtti esemény jelentőségét kidomborítva a lap rámutat: ez volt az első ilyen jellegű nemzetek közötti megállapodás, amelyet Lengyelország népi demokratikus kormánya kötött. Természetesen — írja a lap — a két nép barátsága, kulturális kapcsolata sokkal régebb keletű. Mégis csak 1945 után bontakozhattak ki igazán ezek a kapcsolatok. Az elmúlt húsz esztendő alatt a klasszikus és a modern magyar irodalom 120 alkotása jelent meg lengyel fordításban, a lengyel mozikban több mint 120 magyar játékfilmet vetítettek, a lengyel színpadokon 24 magyar színdarabot adtak elő.

A gyár „mellékese”

A másfél évvel ezelőtti épült új seprűgyárnak korszerű gépi berendezései vannak, s kitűnő a szociális ellátottsága is. A százmillió forintnál nagyobb termelési értéket produkáló új gyár: azonban drágábban dolgozik clódiénjéi. Magasabb a fenntartási költsége, négyeszeresére nőtt a villamos energia és vízfogyasztása. A szakemberek szinte a termelés kezdete óta tapasztalják ezt és a gazdaságosabb termelés lehetőségét keresik. Továbbfejlesztették a technológiát, termelőkény gépeket váltották fel a nehéz fizikai munkát, takarékoskodtak és takarékoskodnak az export-alapanyagokkal.

A múlt évi eredmények elemzésénél érdekes adatokat találtak. Kiderült, hogy a nemrég vásárolt nagyteljesítményű famegmunkáló automatákat nem használja ki teljesen az üzem. A bonyolult gépek 8—14 óra alatt ki-elégítik a gyár alkatrész-igényét, — azután állnak. Az ecset- és seprűgyár vezetői ezért elhatározták, hogy bér-munkában hasznosítják az automatákat. Például az ország cipőgyárainak készítenek cipőszarkokat, a kendergyáraknak faalkatrészeket százszázalékosan. Mivel győzik a munkát, igyekeznek a gyári „mellékést” még tovább bővíteni, szélesíteni. A túlterhelt bútorgyáraknak is segítséget adnának — nagy sorozatban esztérgálnának

bútoralkatrészeket. De ami ennél is jelentősebb, a szegedi seprűgyár a magyar seprűipar teljes alkatrész-igényét szeretné kielégíteni. A tervek reálisak. A Szegedi Ecset- és Seprűgyár Magyarország legkorszerűbb, legfőbb céljával, automatával felszerelt seprűipari üzem — a gépekkel elvégezheti a legtöbb feladatot. Jó jel, hogy azóta az első megrendelés megérkezett; a budapesti Cirokseprűgyárnak Szegeden készítenek a kis seprűkhöz szükséges nyeleket. A seprűgyári tartalékok ennél is többet kínálnak. A TMK lakatos-, esztérgályos műhelyek az átlagosnál fejlettebbek, az új gyár felszereléséhez ugyanis sok-sok gépet, berendezést kellett készíteni. A TMK-műhelyek jelenlegi „főlős energiáját” is hasznosítják: tárgyalások kezdődtek a Hódmezővásárhelyi Mérésgyárral; különféle alkatrészeket készítenek sorozatban az új mérlegekhez.

M. I.

Mechanizmus és háztartás

Már sehol sem állnak az emberek a kirakatok előtt, hogy az új árákkal ismerkedjenek: jönnek-mennek, vásárolnak, éppúgy, mint azelőtt. Nem azért, mintha mi sem történt volna, hanem mert akár fel-, akár lement valaminek az ára, általában egyetértének vele, s belekalkulálják családi költségvetésükbe.

Száz forint nyereség

— Mi az, amit leghamarabb észrevett a január 2-i árrendezés után? — kérdezem Kassai Jánosné fonó-
nőt, a kenderfonógyár dolgozóját.

— Az, hogy felment a hármasszekrény ára. Mostanában akartunk venni.

— Hát nem vette észre, hogy decemberben milyen nagy forgalom volt a bútör-
üzletekben?

— Észrevettem, de nem volt még együtt a pénz rá. Tudja, nem élünk nehezen, de azért ilyen nagyobb dolgokra gyűjteni kell a pénzt. Én itt 1300—1400 forintot keresek egy hónapban, férjem a gumigyárban 1700 körül. De van két fiunk. Szerencsére már mind a kettő iskolás, Lacika hetedikes, Gabi negyedikes. Tudja, mennyi cipőt rúgnak szét?

— Gondolom, a gyerekcipő ára ugye nem emelkedett?
— Nem. Tulajdonképpen, ha a szekrényt leszámítom, általában a többi árral elégedett vagyok. Akár hiszi, akár nem, több mint száz forintot spórolhatok havonta a mosdó- és mosószereken. Pedig most már nem is használok Albát a mosáshoz, hanem inkább Unimót. Praktikusabb és jobb is.

— S az említett száz forint „nyereségből” mi lesz? — Most leginkább enni-
valóra költjük. Mióta olcsóbb lett a vaj, meg a sajt, mindennap kerül az asztalra. Nagyon szeretik a gyerekek. Persze, majd később, amikor már megszokjuk az új árakat, visszaáll a régi rend.

— Hogyhogy?

— Azelőtt nagyon szeret-
tük a halat, egy hónapban egyszer biztosan vettem. Az áremelés óta egyszer sem, de azt hiszem, hogy előbb-utóbb csak megszokórom. Hacsak ki nem várom, míg a férjem egyszer pecázásra nem adja a fejét. Utóvégre a halért ő él-hal!

— És mi lesz a hármasszekrény?

— A nyáron megvesszük. Körülbelül hatszáz forinttal kell rá többet gyűjteni.

A néni elégedett

Csendes és kissé sötét udvari egyszaka-konyha Hódi nénié. Sokat üldögél egyedül otthon, hiszen már tíz éve özvegy, ismerőse is egyre kevesebb van.

— Hogy mit szölok, édes fiam, az árváltozásokhoz? Tudok szölni, higgye meg. Van egy kis nyugdíjacska, azt igyekszem kuporgatni, beosztani, hogy elég legyen. Nem kell nekem már semmi az égedta világon, kizsólga-
engem ez a bútor, edény, megymás. Csak a megélhetés ne dráguljon...

— És tessék mondani, drágult?

— Nem, dehogy. Amit én a boltból veszek, annak az ára megmaradt, hacsak olcsóbb nem lett. Mert itt van a kenyér, a liszt, a cukor, a zsír, ezeket éppúgy meg tudom venni, mint azelőtt. S ami még nagyon fontos: nem

lett drágább sem a lakás, sem a villany, sem a gáz.

— Szórakozásra sosem költ?

— Néha elmegyek moziba, de úgy mondják, az tán drágább lesz. Nem is nagyon bánom. Most, hogy a szomszédék vettek egy televíziót, át-áthívnak. Az majdnem olyan, mint a mozi.

— Milyen televíziót vettek?

— Nem tudom én a nevét, olyan nagy képe van, jól lehet látni rajta az embereket. Persze nekem csak szemüveggel. Etuka, a szomszédasszony mondta, hogy kétezer forinttal kevesebért vették, mint amennyibe azelőtt került.

Pesten szövetet

— Most még kicsit szokatlanok ezek a változó árak. Ha a csemegében iszom meg a kávé, 2,50, ha a presszóban, 3, de ha leülök, 4 forint — mondja dr. B. Z. vállalati jogász. — De tulajdonképpen helyeslem, ez mégsem ugyanaz, mint ami Bécsben is van, hogy a belvárosban többszöröse kérik annak, mint valamivel kijebb.

— De hát a pénztárca legkevesbé a feketekávéra reagál. Mi a véleménye a többi árról?

— A kérdést még korainak érzem. Csupán egy hónap telt el az árrendezés óta, nehéz lenne már most összeállítani a családi költségvetést. Mert nemcsak az élelmiszerek tartoznak ebbe, melyek kétségtelenül inkább lejjebb mentek, hanem még sok más is. Egy bizonyos: a pletykák aplotalanok voltak, az egysúly nem bomlott fel. Engem például nagyon süjtött volna, ha a benzín ára felmegy, mert még télen is sokat használom a kocsimat. De maradt. Feleségem szívja inkább a fogát időnként, mert ő nagyon szereti az extra dolgokat. A napokban vett Pesten egyszövetet, több mint kétszáz forinttal került többre, mint azelőtt.

— Szóval összességében úgy érzi, hogy nem csapant meg a pénztárcája?

— Körülbelül, bár ha úgy vesszük, inkább talán valamivel növekedett a kiadás, — Például mivel?

— Amit már említettem: a ruházatkódással. Azután meg: nagyon szeretjük az iparművészeti tárgyakat, bútoraink egy részét is a Képcsarnokból szereztük be, ha apródonként is. Most jobban meg kell gondolni, hogy mit visz haza az ember, mert elég szépen felemelkednek az árak. De azért az egyhónapos tapasztalatok után nem bátran állíthatom: nem kell semmiről sem lemondanunk, legfeljebb eszentül kissé okosabban osztjuk be a pénzt: bevezetjük a családi háztartásban is az „új mechanizmust”.

Fehér Kálmán

Francia műszaki diplomák

Raymond Gastambide, a Francia Köztársaság budapesti nagykövete szerdán ünnepélyes keretek között kiosztotta az elmúlt években Franciaországban tanulmányokat folytatott magyar műszaki ösztöndíjasok diplomáit. A diplomakiosztás alkalmából Budapestre érkezett az ASTEE (Francia Ösztöndíjas Tanulmányokat Szervező Intézet) képviselőiben Aimery de Fevdeau. Az ünnepség megjelent a magyar tudományos élet számos kiválósága. (MTI)

Új kút, több víz

Szeged napi átlag 168 LITER A SZEMÉLYI FOGYASZTÁS

— NEM ELÉG MAGAS A VÍZTORONY — ÚJSZEGEDRŐL NEM LEHET „EX-
PORTÁLNI” — MIÉRT KLÓROS ÉS HÁNY FOKOS A HÁLÓZATI VÍZ?

Szeged napi átlag 168 liter a szemé-
lyi víz-fogyasztása jelenleg 30—31 ezer köbméter. Nyaranta eléri a 40 ezret is. Idén nyáron viszont ezt a mennyiséget is meghaladhatja — tájékoztatt bennünket Szilvéri László, a Szegedi Vízfő-
Csatornamű Vállalat főmérnöke. A nagy vízfogyasztású üzemek, intézmények, az új lakótelepek, háztömbök és sokemeletes házak, a külterületek rákapcsolása a magasnyomású hálózatra folyamatos munkát ad. Csak tavaly 18 kilométer alacsony-
nyomású víz-hálózatot váltottak át magasnyomásúra, s ezek a kilométerek az idén is tovább növekednek. A továbbiakban pedig: 1970-ben az őszi-téli hónapokban 34, nyáron 45 ezer köbméter vizet fogyaszt majd Szeged lakossága és ipara. 1980-ban az előbbi számok 56, illetve 73 ezerre, 2000-ben pedig 100, illetve 130 ezerre növekszenek.

Tengernyi víz ez, ha ahhoz irányítjuk, hogy a Tiszán 9 méteres áradásban, amikor töltéstől töltésig feszül a folyó, másodpercenként „csak” három-három és fél ezer köbméter víz szalad el. Az ipari felhasználást most nem tekintve: Szegeden az egy főre jutó napi vízfogyasztás jelenleg átlagosan 168 liter. 1970-ben 185 liter lesz, 2000-ben pedig 300 liter körül járunk majd.

Az igények tehát egyre nőnek, a víz feltárásának lehetőségei pedig szűkülnek. Csak jóslásokba lehetne bocsátkozni, hogy Szeged alatt a vizet adó rétegek milyen gazdagok, s nem kell-e majd egyszer a Tiszára vagy a Marosra építeni vízkivételi műveket? A földet megval-
latni a geológusok dolga. A kutak hozamát tekintve

egyelőre nem szűkölködünk vízben. Ezért is tudott önálló szivattyútelepet építeni a Szegedi Víz- és Csatornamű Vállalat az Óthalmi úton az abban a körzetben fúrt 23 új kútra. Egy új kút költsége félmillió forint. A szivattyútelep pedig, amely naponta 20 ezer köbméter vizet ad a városi víz-hálózatba, 54 millió forintba kerül, ha teljesen készen lesz. Hátra van még 24 millió forint befektetése 1970-ig.

Minden eshetőségre számítva: Szeged napi vízfogyasztásának mintegy 20 százalékát tárolni kell, megközelítően tehát 8 ezer köbmétert. A Szent István téri víztorny csak ezer köbméteres. Az újszegedi víztorny magassága csak 24 méter, holott ideálisan 32 méter magasnak kellene állnia. Két új víztornyot építenek, összesen háromezer köbméter befogadótérrel. Egyet az újszegedi víztorny helyébe, egyet pedig a Kolozsvári téren. De ez még mindig kevés, a követelménynek a fele. Mélytárolók építésével pótolják a nagyköltségű víztornyokat. A tározókban megfogják azt a vízmennyiséget, amely a víztornyok telítődése után úgyszólván elfolyik, tekintve, hogy a kutak állandóan dolgoznak. Szűk-
ség esetén a tározókban levő több ezer köbméter vizet egy órán belül be tudják nyomni a hálózatba.

Számos lépéssel halad a Szegedi Víz- és Csatornamű Vállalat a város életében nem is olyan távoli 1980-as vízfogyasztás kielé-

gesítése felé? A nyugati ipari körzetben idén hozzákezdnek — a kutakat már fúrják — egy akkora teljesítményű, 20 ezer köbméter vizet biztosító szivattyútelep

építéséhez, mint amilyen az Óthalmi úton épült. Költsége 58 millió forint. A beruházással 1972-ig el kell készülni. A következő lépés hasonló vízműtelep építése lesz a vágóhíd mellett. De addig is adni kell még több vizet. Tavaly három új kutat fúrtak Újszegeden. Ezeket majd rákapcsolják egy bővített, korszerűsített gépházra. A vízmű központjában pedig, a Lenin körúton felújítják, bőví-
tik a régi kutak kapacitását. Újszegedről ugyan lehetne áthozni vizet, mert most már ott fölösleg is van, ennek azonban határt szab a közúti híd az átvőző csővezeték viszonylag szűk keresztmetszete. Új csővezeték a hidat nem lehet megterhelni, mert a benne folyó víz tonnákra tehető súllyal nehezednék rá.

Meleg a hálózat víze Szegeden, átlagosan 26—27 Celsius-fok. A 200 méteres rétegekből pedig „hideg”, alig 20 Celsius-fokos víz „tör” fel. Az ennél mélyebb rétegek víze azonban melegebb, eléri a 30—32 Celsius-fokot is. A kétféle hőmérsékletű víz keveredéséből kapjuk az átlagos hőmérsékletűt, amely, ha nem is nyújt „táptalajt” a csövekben a baktériumoknak, mindenestre a tűrés határán van. Ezért kell klórozni a vizet továbbra is. Az a fogvasztó jár jól, aki a hálózat úgynevezett végárainál kap vizet és kintebb van a nagy vízfogyasztási területektől. A lemesszebbre futó víz ad-
diga ugyanis lehiül.

Lódi Ferenc